

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Парфентьева О.Г., Національний транспортний університет, Київ, Україна

METHODOLOGICAL APPROACHES FOR CONDUCTING DIAGNOSTIC POTENTIAL OF THE
MOTOR COMPANY

Parfentyeva O.G., National Transport University, Kyiv, Ukraine

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ДИАГНОСТИКИ ПОТЕНЦИАЛА РАЗВИТИЯ
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Парфентьева Е.Г., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. В умовах ринкової глобалізації, функціонування підприємств автомобільного транспорту, які характеризуються невизначеністю, все більше і більше ускладнюється під впливом динамічних змін факторів навколишнього середовища. Економічна криза, яка торкнулася діяльності майже всіх суб'єктів господарювання в Україні і інших країн Світу, призвела до скорочення потенційних можливостей їх економічного розвитку.

Економічна політика держави щодо усунення негативних явищ економіки, нажаль, має переважно характер короткострокових рятувальних заходів. У кризовий період ці заходи не дають стабільних результатів економічного оздоровлення, оскільки існує обмеженість у всіх видах ресурсах, існують економічні ризики й економічні загрози, які є довгостроковими та обумовленими низьким рівнем відтворення потенціалу розвитку підприємств.

Розвиток транспортного комплексу має стратегічне значення для будь – якої країни. Він відіграє ключову роль у розвитку сучасного суспільства, як засіб досягнення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності всієї держави. Проте, за аналізом статистичних даних спостерігається, що більше ніж третина вітчизняних підприємств є збитковими. Аналіз статистичних даних засвідчив, що в 2010-2013 рр. більше ніж тридцять відсотків підприємств України отримали негативний фінансовий результат: в 2013р. частка збиткових підприємств в цілому по Україні становила 34,1%, і зокрема в сфері транспорту та зв'язку – 36,9%.

Отже, негативні тенденції розвитку підприємств, зокрема автомобільного транспорту свідчать про те, що існуючий сьогодні механізм управління підприємством є недостатньо ефективним і немає до цього потрібної науково-методичної основи. Також відсутній аналітичний фундамент оцінки потенціалу розвитку й вибору стратегії розвитку керування підприємствами з урахуванням нових пріоритетів стійкого економічного розвитку.

У вирішенні вище перерахованих проблем вагоме місце надається економічній діагностиці потенціалу розвитку підприємства автомобільної галузі, як інструмента, за допомогою якого визначаються оптимальні економічні пропорції стійкого розвитку автомобільного підприємства.

Аналіз і огляд останніх досліджень. Теоретичні і методологічні засади економічної діагностики достатньо широко представлені в роботах вітчизняних і закордонних економістів, якими визначено природу і форми діагностики, її місце в економічному аналізі, досліджено процедури та методи її виконання. Існує велика кількість методичних підходів щодо проведення економічної діагностики підприємства, запропонованих багатьма вченими – економістами. Це такі вчені, як І.М. Вагнер, О.О. Гетьман, Н.М. Деєва, А.І. Дмитренко, Т.О. Загорна, Н.В. Ізмайлова, В.В. Ковальов, Є.В. Мних, О.І. Олексюк, Н.В. Тарасенко, В.М. Шаповал, Г.О. Швиданенко О.О. Шеремет, Д.В. Шиян та ін. Проте єдиного підходу до процедури проведення та методів виконання «економічної діагностики» не вироблено, не виділено особливості проведення на підприємствах окремої галузі.

Основна частина. Економічна діагностика використовується в економіці з метою виявлення закономірностей і оцінки змін економічних процесів, резервів та надлишків роботи підприємства та розробки рекомендацій для прийняття управлінських рішень.

Проведені в останні роки дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів в більшій мірі були присвячені діагностиці стану фінансово-господарської діяльності за даними фінансової звітності підприємств і недостатньої уваги було приділено економічній діагностиці, а саме економічній діагностики потенціалу розвитку підприємства.

Значимість проведення економічної діагностики потенціалу розвитку підприємства підвищується у зв'язку з тим, що формування, розвиток і реалізація потенціалу підприємства здобуває стратегічний характер, тому що діагностика спрямована не тільки на виявлення й оцінювання можливостей, а також на оцінювання ризиків і загроз, що перешкоджають стійкому економічному розвитку підприємства, зокрема автомобільного транспорту.

В розкритті методичних підходів до діагностики потенціалу розвитку підприємства з'ясуємо зміст терміна «потенціал підприємства» та «потенціал розвитку підприємства».

Тож, розглянемо сутність економічної категорії «потенціал підприємства» і особливості його застосування.

Згідно існуючим теоріям, є декілька підходів до визначення сутності потенціалу та його структури, відповідно до чого будується графоаналітична модель, або модель структури економічного потенціалу території, або загального потенціалу, або блочно-модульна структура потенціалу підприємства.

Потенціал – від лат. «приховані можливості» - можливості, сили, запаси та засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні; наявні в економічного суб'єкта ресурси, їх оптимальна структура та вміння раціонально використовувати їх для досягнення поставленої мети.

Б.Г. Шелегда вважає, що потенціал - це ресурси виробництва, кількісні та якісні їх параметри, які визначають максимальні можливості суспільства з вироблення матеріальних благ у кожний даний момент [20].

В.І. Довбенко, В.М. Мельник під потенціалом розуміють упорядковану сукупність можливостей розвитку підприємства і ресурсів, необхідних для реалізації стратегії розвитку підприємства[4].

Виділяють, існуючий потенціал – корисна або шкідлива властивість будь-якого носія штучного чи природного походження проявляти себе щодо зовнішнього середовища, яка принципово може бути використана (або нейтралізована) зацікавленим суб'єктом для досягнення певної мети без цілеспрямованих змін у структурі та масштабах носія.

Реалізований потенціал – потрібна частка або увесь існуючий потенціал будь-якого носія штучного чи природного походження, що вже використовується зацікавленими суб'єктами для досягнення певної мети на момент оцінки.

Нереалізований потенціал – частка або увесь існуючий потенціал будь-якого носія штучного чи природного походження, що не використовується на момент оцінки за внутрішніми або зовнішніми причинами й існування якого доцільно лише як тимчасове становище, або як резерв.

Потенціал може перетворитися із реалізованого в нереалізований внаслідок конкурентної боротьби, коливань попиту та пропозиції.

Резерв у складі нереалізованого потенціалу – частка нереалізованого потенціалу носія штучного або природного походження, яка існує, але не використовується (у часі або у вимірі даної властивості) за рішенням власника в залежності від зовнішніх та внутрішніх умов.

Надлишок нереалізованого потенціалу – це його частка, яка не може бути використана за тимчасово або постійно існуючих умов, і не є спеціально створеним резервом.

Потенціал розвитку може проявлятися як властивість забезпечити додатковий прибуток за рахунок підвищення кількісних або якісних характеристик носія.

Потенціал розвитку — властивість носія піддаватися змінам, які забезпечать посилення існуючих, або появу нових властивостей, які можуть бути додатково створені у розмірах, обмежених природними, організаційно-технічними та загальноекономічними умовами. Потенціал розвитку стосується, головним чином, складних організаційно-технічних систем, як от підприємство чи галузь.

Збільшення потенціалу розвитку, у свою чергу, потребує фінансування так само як і його втілення, яке призведе до зростання частки потенціалу вже існуючого. Якщо ми вкладаємо гроші у розвиток, тобто переводимо частину потенціалу розвитку до стану «існуючого потенціалу», який вже можна використовувати для досягнення мети, ми тимчасово зменшуємо фінансовий потенціал підприємства. При цьому ми на таку ж само величину збільшуємо вартість «носія», а також частку існуючого, але ще не використаного потенціалу. Отже, ми маємо складну динамічну систему, яка потребує оптимізації вже на рівні загальної структури потенціалу.

Отже, категорія «потенціал» широко використовується в економічній літературі для визначення потенційних можливостей розвитку підприємства.

Ґрунтуючись на загальних методичних положеннях «потенціалу» в його широкому сенсі, необхідно звернути увагу на його характеристику:

- потенціал дає можливість підприємству до безперервного розвитку;
- потенціал характеризує ступінь використання потенційних можливостей.

З вище зазначеного слідує, що потенціал підприємства – це комплексна характеристика, що відображає ефективність функціонування будь якого підприємства, зокрема підприємства автотранспорту. Отже, доцільно використовувати економічну категорію «потенціал підприємства» при розгляді економічного розвитку автотранспортного підприємства.

Застосування поняття «потенціалу підприємства» всебічно дозволить оцінити потенціал економічного розвитку, як об'єкта дослідження для реалізації стратегії стійкого розвитку підприємства автотранспорту.

У процесі оцінки потенціалу розвитку підприємства розглядають взаємодію наявного потенціалу та невикористаних можливостей, а також сукупну оцінку нових потенційних можливостей.

В економічній літературі виділяють такі види діагностики потенціалу розвитку підприємства:

1. Аналітична діагностика. Вона полягає в дослідженні стану й поведінки об'єкта керування протягом певного періоду часу. Наголос робиться на вагомості аналітичної інформації, за допомогою якої визначаються та встановлюються зв'язки в системі керування підприємством [2; 3; 5; 6; 7; 13; 14; 16].

2. Інформаційна діагностика. Вона проводиться з метою виявлення недоліків в системі керування підприємством, проблемних місць та негативних відхилень в діяльності підприємства, а також виявлення резервів та надлишків [1, 15, 17], [11; 12].

3. Антикризова діагностика [7; 9; 10; 13; 18; 19]. Це оцінка якості соціально-економічної політики й ефективності методів керування на основі аналізу й оцінки стану керування, вибору методів і процедур її організації.

4. Консультаційно - радницька діагностика [9; 15]. Мета такої діагностики - це інформаційне забезпечення осіб, що приймають рішення щодо економічного розвитку підприємства.

Діагностика ґрунтується на різних аспектах знань. Форма подання й спосіб обробки даних залежить від цілей та завдань діагностики, що проводиться на підприємстві.

Отже, орієнтиром для проведення економічної діагностики є система інтересів і здатність підприємства відповідати очікуванням зацікавлених осіб, що проводять економічну діагностику потенціалу розвитку підприємства.

Науково обґрунтована величина потенціалу розвитку підприємства може бути аналітичним фундаментом вибору стратегії стійкого розвитку підприємства автотранспорту. В умовах ринкових відносин потенціал розвитку підприємства у цілому залежить від адекватного реагування на мінливі умови навколишнього середовища. Щоб зобразити економічний стан підприємства на певний момент, необхідно всебічно оцінити фактори, які впливають на процеси стійкого функціонування підприємства, і прийняти відповідне рішення. До процедури формування потенціалу розвитку підприємства вважаємо за необхідне враховувати такі головні характеристики: фактичні, нормативні, стратегічні.

Отже, комплексна діагностика потенціалу розвитку підприємства повинна займати ключове місце при формуванні механізму забезпечення стратегічного розвитку підприємства.

Традиційні підходи в комплексній економічній діагностиці, здебільше, ґрунтуються на рейтинговому аналізі та передбачають використання різноманітних методів та методик до аналізу діяльності підприємства, а саме: бальних, регресійних та індексних [3; 14; 15; 18].

Проте в існуючих методиках рейтингового аналізу не вистачає чіткого визначення граничних показників потенціалу розвитку підприємства, а також рекомендацій, що стосуються пропозицій до перспектив стійкого розвитку підприємства. Також, в існуючих методиках, що використовуються в комплексному аналізі фінансової діяльності підприємства не вистачає детального аналізу, що пов'язаний з невизначеністю і ризиком діяльності підприємства.

Враховуючи широкоаспектний зміст поняття «потенціал розвитку підприємства», слід наголосити, що на даний час існує теоретична і практична складність у сфері його кількісної оцінки. Це складність методологічного обґрунтування та складність кількісної оцінки, оскільки окремі показники мають різну динаміку й різні вимірники, а також на них впливають різноманітні фактори. Отже, потенціал розвитку підприємства не можна визначити з абсолютним ступенем достовірності та точності.

Враховуючи динамічність і мінливість впливу факторів внутрішнього й зовнішнього середовища при формуванні моделі діагностики потенціалу розвитку підприємства, доцільно дотримуватися принципу багатомірності, завдяки якому об'єкт цього моделювання розглядається в декількох площинах, але з різними координатами та векторами розвитку.

При розробці моделі діагностики потенціалу розвитку підприємства пропонується використовувати підходи, що засновані на теорії множинності [15], а вибір стратегії розвитку підприємства доцільно розглядати як процес управління різними видами ресурсів та певних можливостей.

При використанні інформаційних технологій до обробки вхідних даних, взаємодія елементів теорії множинності та потокового підходу досягається наступним чином: потенціал розвитку підприємства оцінюється на основі вхідних даних і граничних обмежень виробничого, кадрового, управлінського та маркетингового потенціалів; результативність досягається вартісними та натуральними показниками, модифікованими в показники співвідношення між ресурсами й вигодами.

Таким чином, діагностика потенціалу розвитку підприємства – це дослідження та оцінка здатності підприємства підтримувати пропорції між всіма видами ресурсів для виявлення всіх можливих резервів та надлишків роботи підприємства.

Економічний зміст діагностики потенціалу розвитку підприємства полягає в об'єктивній оцінці показників діяльності підприємства.

Для практичного застосування оцінки прямих і кінцевих результатів діяльності підприємств використовуються показники ефективності та результативності діяльності підприємства.

Для цього формується система показників фінансово-економічної ефективності діяльності підприємства, проводиться розробка принципів, критеріїв і індикаторів для проведення діагностики потенціалу розвитку підприємства.

До принципів формування системи показників, що характеризують потенціал розвитку підприємства можна віднести альтернативність (заміщення один одного), динамічність (система показників, яка характеризує потенціал розвитку підприємства повинна мати максимальний рівень динамічності), інтегрованість (всі елементи потенціалу розвитку функціонують одночасно). Інтегрована оцінка потенціалу розвитку підприємства проводиться на основі узагальнюючих характеристик, отриманих на етапах проведення діагностики економічної та фінансової ефективності реалізації потенціалу розвитку підприємства автомобільного транспорту.

Після інтегральної оцінки проводиться групування показників за такими блоками: управління, виробництво, маркетинг та фінанси.

Далі будемо структурну модель формування інтегрованого показника потенціалу розвитку підприємства. Ця модель дозволить дослідити поведінку показників діяльності на різних підприємствах автотранспорту; порівнювати розраховані значення цих показників із галузевими (нормативними); впорядковувати процес розрахунків цих показників для визначення напрямку економічного розвитку і стратегічної поведінки підприємства, а також здійснювати вибір адекватної стратегії розвитку підприємства.

Головними елементами цієї моделі є внутрішнє та зовнішнє середовище функціонування підприємства автомобільного транспорту, базові та відносні показники фінансово-економічного стану підприємства; показники порівняння (нормативні показники); узагальнюючі (інтегральні) показники потенціалу розвитку підприємства.

Розробляючи методику комплексної діагностики потенціалу розвитку підприємства пропонується такий алгоритм дій:

1. Вибір системи показників діагностики.

2. Порівняльний аналіз показників, який передбачає порівняння фактичних і еталонних значень показників [8]. Внутрішня оцінка потенціалу розвитку підприємства формується за результатами експертного оцінювання, на основі порівняння із граничними значеннями показників, зовнішня оцінка проводиться шляхом використання середньогалузевих показників.

3. Формування вектора значимості обраних показників для оцінювання ступеня їх взаємозв'язку з результатами діяльності підприємства.

4. Розрахунок інтегрованого показника потенціалу розвитку підприємства на основі показників ефективності діяльності підприємства, а також експертної оцінки вагомості чотирьох груп показників (управління, виробництво, маркетинг, фінанси).

Отримані результати дають змогу здійснити ідентифікацію економічного та фінансового стану підприємства, направлених на виявлення домінантних показників отриманого стану, симптомів та причин проблем та ускладнень, якщо вони виникнуть, оцінку можливостей підприємства до реалізації тактичних та стратегічних цілей підприємства та підготовки інформації для прийняття управлінських дій.

Висновок. Формування і реалізація потенціалу розвитку підприємств приймають стратегічний характер, бо вони спрямовані на виявлення та оцінювання ресурсів і можливостей, а також на оцінювання ризиків і загроз, що заважають стійкому економічному розвитку будь-якого підприємства. Методологічні аспекти діагностики потенціалу розвитку підприємств автотранспорту ґрунтуються на основі системного підходу та засновані на таких методологічних принципах, як: системність, інтегрованість, комплексність, тощо. Все це дозволило пояснити загальну сутність діагностики потенціалу розвитку підприємства, як дослідження, та оцінити здатність підприємства підтримувати у відтворювальних процесах оптимальні пропорції між фінансово-економічними потребами людства.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Антикризисное управление: Учебник / Под ред. Э. М. Короткова – М.: ИНФРА – М., 2000. – 432 с.
2. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Т.2 – К.: Ника-Центр, 1999. – 489 с.
3. Воронкова А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. Монография. – Луганск: Изд-во ВНУ, 2000. – 315 с.
4. Довбенко В.І. Потенціал і розвиток підприємства [Текст] : навч. пос. / В.І. Довбенко, В.М. Мельник. - Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. — 232 с.
5. Гавва В. Н., Божко Е. А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посібник. –Київ: Центр навч. літератури, 2004. – 224 с.
6. Забродский В. А., Кизим Н. А. Диагностика финансовой устойчивости функционирования производственно-экономических систем. – Х.: Бизнес Информ, 2000. – 82 с.
7. Кизим М. О., Забродський В. А., Зінченко В. А., Кончак Ю. С. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія. – Х.: ИНЖЭК, 2003. – 144 с.
8. Ковалев А. П. Диагностика банкротства. – М.: Финстатформ, 1995. – 96 с.
9. Ковальов В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В. Ковальов, О. Волкова. – М. : ООО «ТК Велби», 2002. – 424 с.
10. Ковалев В.В. Учет, анализ и финансовый менеджмент / В. Ковалев, Вит. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 688 с.
11. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкина, Н. Г. Данилочкина. Под ред. Н. Г. Данилочкиной. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 279 с.

12. Костіна Н. І., Алексєєв А. А., Василик О. Д. Фінанси: система моделей і прогнозів // Навчальний посібник. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 304 с.
13. Костырко Л. А. Диагностика потенциала финансово-экономической устойчивости предприятия: Монография. – Луганск: изд-во ВНУ им. В. Даля, 2005. – 256 с.
14. Мних Є.В. Економічний аналіз / Євген Володимирович Мних. – К. : Центр учбової літератури, 2003. – 412 с.
15. Олексюк О. С. Системи підтримки прийняття фінансових рішень на мікрорівні. – К.: Наук. думка, 1998. – 507 с.
16. Погостинская Н. Н., Погостинский Ю. А. Системный анализ финансовой отчетности. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 1999. – 96 с.
17. Самочкин В. Н. Гибкое развитие предприятия: Анализ и планирование. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Дело, 2000. – 376 с.
18. Сокоринська І. Г. Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства // Фінанси_України. – 2003. - № 1 (86). – С. 88–95.
19. Таль Г. К. Антикризисное управление предприятиями и банками: Учеб.-практ. пособие. – М.: Дело, 2001. – 840 с.
20. Шелегеда Б.Г. Экономическая диагностика: Курс лекций / Б. Шелегеда, Н. Касьянова. – Донецьк. : ДИЭХП, 2002. – 114 с.

REFERENCES

1. Crisis management: the Textbook / Under the editorship of E. M. Korotkova, M.: INFRA – M, 2000. – 432 p.
2. Blank I. A. Foundations of financial management. Vol. 2 – Kyiv: Nika-Center, 1999. – 489 p.
3. Voronkova A. E. Strategic management of competitive potential of the enterprise: diagnosis and organization. Monograph. – Lugansk: Publishing house VNU, 2000. – 315 p.
4. Dowbenko V. I. Potential and development of the enterprise [Text] : textbook. POS / W. I. Dubenko, V. M. Miller. - Lviv: Publishing house of National University "Lviv Polytechnic", 2010. — 232 p.
5. Gavva, V. N., Bojko E. And the Potential of the enterprise: formation and evaluation: Proc. allowance. –Kyiv: Center of studies. literature, 2004. – 224 p.
6. Zabrodsky V. A., Kizim N. A. Diagnosis of the financial stability function of production and economic systems. – H.: Business Inform, 2000. – 82 p.
7. Kizim N. A. Zabrodsky, V. A., Zinchenko V. A., Konchak Y. S. Assessment and diagnosis of the financial sustainability of the enterprise: Monograph. – H.: INJECTION, 2003. – 144 p.
8. Kovalev A. P. Diagnostics of bankruptcy. – М.: Instatrim, 1995. – 96 p.
9. Kovalev V. V. the Analysis of economic activity of the enterprise / V. Kovalev, O. Volkova. – М. : ООО "TC Valby", 2002. – 424 p.
10. Kovalev V. V. Accounting, analysis and financial management / V. Kovalev, Vit. Kovalev. – М. : Finance and statistics, 2006. – 688 p.
11. Controlling as a tool of enterprise management / E. A. Anankina, S. V. Danilochkina, N. G. Danilochkina. Under the editorship of N. G. Danilochkina. – М.: Audit, UNITY, 1998. – 279 p.
12. Kostina N. I., Alekseev A. A., Wasylyk O. D. Finance: a system of models and forecasts // tutorial. – К.: the Fourth wave, 1998. – 304 p.
13. Kostyrko L. A. Diagnostics of potential financial and economic sustainability of the enterprise: Monograph. – Lugansk: publishing house VNU V. Dahl, 2005. – 256 p.
14. Mnych. In. Economic analysis / Mnych Eugene. – К. : Center of educational literature, 2003. – 412.
15. Oleksiuk A. S. System support financial decision-making at the micro level. – К.: Nauk. the idea, 1998. – 507 p.
16. Pogodinskaya N. N., Pogodinsky A. System analysis of financial statements. – SPb.: Publishing house of V. A. Mikhailov, 1999. – 96 p.
17. The Smockin V. N. Flexible enterprise development: Analysis and planning. – 2-e Izd., Rev. and extra – М.: Delo, 2000. – 376 p.
18. Sokolinski G. I. Diagnostics of financial provision of activity of the enterprise // Finance_of Ukraine. – 2003. - № 1 (86). – P. 88-95.

19. Tal G. K. Crisis management of enterprises and banks: Ucheb.practical. allowance. – M.: Delo, 2001. – 840 p.

20. Sheleheda.G. Economic diagnostics: lectures / B. Sheleheda, N. Kasyanov. – Donetsk. : DEHP, 2002. – 114 p.

РЕФЕРАТ

Парфентьева О.Г. Методичні підходи щодо проведення діагностики потенціалу розвитку автотранспортного підприємства / О.Г. Парфентьева // Економіка та управління на транспорті. – К.: НТУ, 2015. – Вип. 1.

В статті запропоновано і обґрунтовано застосування економічної діагностики, як інструмента за допомогою якого можна виявити оптимальні пропорції стійкого розвитку автотранспортного підприємства, обґрунтовано економічну категорію «потенціал розвитку підприємства», подана змістовна характеристика діагностики потенціалу розвитку автомобільного підприємства та прийомів щодо її проведення.

Потенціал - це ресурси виробництва, кількісні та якісні їх параметри, які визначають максимальні можливості суспільства з вироблення матеріальних благ у кожний даний момент.

Потенціал розвитку — властивість носія піддаватися змінам, які забезпечать посилення існуючих, або появу нових властивостей, які можуть бути додатково створені у розмірах, обмежених природними, організаційно-технічними та загальноекономічними умовами.

Традиційні підходи в комплексній економічній діагностиці, здебільше, ґрунтуються на рейтинговому аналізі та передбачають використання різноманітних методів та методик до аналізу діяльності підприємства.

Враховуючи динамічність і мінливість впливу факторів внутрішнього й зовнішнього середовища при формуванні моделі діагностики потенціалу розвитку підприємства, слід дотримуватися принципу багатомірності, завдяки якому об'єкт цього моделювання розглядається в декількох площинах, але з різними координатами та векторами розвитку.

При розробці моделі діагностики потенціалу розвитку підприємства необхідно використовувати підходи, що засновані на теорії множинності, а вибір стратегії розвитку підприємства потрібно розглядати як процес керування різними видами ресурсів та певних можливостей.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ДІАГНОСТИКА, АВТОМОБІЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО, ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ.

ABSTRACT

Parfentyeva O.G. Methodological approaches for conducting diagnostic potential of the motor company. Economics and management on transport. – Kyiv. National Transport University. 2015. – Vol. 1.

The paper proposed and justified the use of economic diagnostics as a tool with which to identify the optimal ratio of sustainable development of the enterprise proved an economic category "potential of enterprise development", presents a meaningful description of the diagnostic potential of auto plants and methods of its carrying out.

Potential resources of production, their quantitative and qualitative parameters that determine the maximum capabilities of the society for the production of wealth in every moment.

Development potential — the property of the carrier to undergo changes that will ensure the strengthening of existing, or the emergence of new properties which can be optionally created in size, limited natural, organizational, technical and General economic conditions.

Traditional approaches to integrated economic diagnosis is mainly based on the rating analysis and involve the use of diverse methods and techniques to the analysis of the company.

Given the dynamics and variability of the influence of factors internal and external environment during the formation of the model of diagnostic potential of enterprise development should adhere to the principle of multidimensionality, through which the object of this simulation is seen in several planes, but with different coordinates and vectors of development.

If the diagnostic potential of enterprises, it is necessary to use approaches based on the theory of multiplicity, and choice of development strategy of the enterprise should be viewed as the process of managing different types of resources and specific capabilities.

KEYWORDS: DIAGNOSTICS, CAR ENTERPRISE, ENTERPRISE POTENTIAL, DEVELOPMENT POTENTIAL.

РЕФЕРАТ

Парфентьева Е.Г. Методические подходы по проведению диагностики потенциала развития автотранспортного предприятия / Е.Г. Парфентьева // Экономика и управление на транспорте. – К.: НТУ, 2015. – Вып. 1.

В статье предложено и обосновано применение экономической диагностики, как инструмента, с помощью которого можно выявить оптимальные пропорции устойчивого развития автотранспортного предприятия, обоснована экономическая категория «потенциал развития предприятия», представлена содержательная характеристика диагностики потенциала развития автомобильного предприятия и приемов по ее проведению.

Потенциал – это ресурсы производства, количественные и качественные их параметры, определяющие максимальные возможности общества по производству материальных благ в данный момент.

Потенциал развития — свойство подвергаться изменениям, которые обеспечат усиление существующих, либо появление новых свойств, которые могут быть дополнительно созданы в размерах, ограниченных естественными, организационно-техническими и общеэкономическими условиями.

Традиционные подходы в комплексной экономической диагностике, преимущественно, основываются на рейтинговом анализе и предполагают использование разнообразных методов и методик к анализу деятельности предприятия.

Учитывая динамичность и изменчивость влияния факторов внутренней и внешней среды при формировании модели диагностики потенциала развития предприятия, следует придерживаться принципа многомерности, благодаря которому объект этого моделирования рассматривается в нескольких плоскостях, но с разными координатами и векторами развития.

При разработке модели диагностики потенциала развития предприятия необходимо использовать подходы, основанные на теории множественности, а выбор стратегии развития предприятия следует рассматривать как процесс управления различными видами ресурсов и определенных возможностей.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ДИАГНОСТИКА, АВТОМОБИЛЬНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ, ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПОТЕНЦИАЛ РАЗВИТИЯ.

АВТОРИ:

Парфентьева Елена Геннадіївна, Національний транспортний університет, асистент кафедри економіки, e-mail: alenagr@net, тел. +380674429414, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова 1, к. 313.

AUTHOR:

Parfentyeva O.G., National Transport University, assistant at the Department of Economics e-mail: alenagr@net, tel. +380674429414 Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. 1, of. 313.

АВТОРЫ:

Парфентьева Елена Геннадиевна, Национальный транспортный университет, ассистент кафедры экономики, e-mail: alenagr@net, тел. +380674429414, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова 1, к. 313.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Гречан А.П., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри економіки, Київ, Україна.

Бондаренко Є.В., доктор економічних наук, професор, президент Української академії інвестицій в науку і будівництво, Київ, Україна.

REVIEWER:

Grechan A.P., Ph.D., Economics (Dr.), associate professor, National Transport University, professor, Department of Economics, Kyiv, Ukraine.

Bondarenko Ye.V., Ph.D., Economics (Dr.), professor, President of Ukrainian Academy of investment in science and construction, Kyiv, Ukraine.